

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-02/22-01/36

URBROJ: 65-22-02

Zagreb, 27. svibnja 2022.

P.Z. br. 285

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Prijedlog zakona o prestanku važenja Zakona o matičnom broju***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 27. svibnja 2022. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra unutarnjih poslova dr. sc. Davora Božinovića te državne tajnike Tereziju Gras, Žarka Katića i dr. sc. Irenu Petrijevcānin Vuksanović.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/22-01/03
URBROJ: 50301-21/32-22-6

Zagreb, 27. svibnja 2022.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Prijedlog zakona o prestanku važenja Zakona o matičnom broju

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. – pročišćeni tekst i 5/14. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 123/20.), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o prestanku važenja Zakona o matičnom broju.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra unutarnjih poslova dr. sc. Davora Božinovića te državne tajnike Tereziju Gras, Žarka Katića i dr. sc. Irenu Petrijevićanin Vuksanović.

PREDSJEDNIK

dr. sc. Andrej Plenković

**PRIJEDLOG ZAKONA O PRESTANKU VAŽENJA
ZAKONA O MATIČNOM BROJU**

PRIJEDLOG ZAKONA O PRESTANKU VAŽENJA ZAKONA O MATIČNOM BROJU

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

1. Ocjena stanja

Odredbama Zakona o matičnom broju („Narodne novine“, br. 9/92. i 66/02.) uređeno je određivanje i davanje matičnog broja građana (MBG) hrvatskim državljanima. Sukladno odredbi članka 1. stavka 2. navedenog Zakona matični broj građana je identifikacijska oznaka hrvatskih državljana koja služi za povezivanje podataka u službenim evidencijama.

S određivanjem jedinstvenog matičnog broja građana (JMBG) započelo se 1982. godine prema tada važećem Zakonu o matičnom broju. Od 8. listopada 1991. godine jedinstveni matični brojevi građana određeni u Republici Hrvatskoj s registarskim brojem od 30 do 39 za hrvatske državljane su ostali važeći, a za hrvatske državljane kojima su oni bili određeni u drugim republikama bivše SFRJ oni su se mijenjali u jedinstvene matične brojeve građana s registarskim brojem od 30 do 39. Termin, odnosno skraćenica JMBG koristio se do 1. siječnja 2003. godine, a od tada se koristi termin matični broj građana (MBG).

Matični broj građana upisuje se u službene evidencije, a ranije se upisivao i u isprave građana. Međutim, od 1. siječnja 2003. godine počeo se primjenjivati Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o matičnom broju („Narodne novine“, broj 66/02.), prema kojem se matični broj građana više ne može upisivati u isprave građana. Kao što je navedeno, matični broj građana je identifikacijska oznaka koja služi za povezivanje podataka u službenim evidencijama, dakle evidencijama koje na temelju posebnog propisa vode državna tijela i pravne osobe koje imaju javne ovlasti, a on se kao identifikacijska oznaka široko koristi i u privatnom sektoru (banke, trgovačka društva, udruge i sl.).

1. siječnja 2009. godine stupio je na snagu Zakon o osobnom identifikacijskom broju („Narodne novine“, broj 60/08.) kojim je uveden osobni identifikacijski broj (OIB) kao stalna identifikacijska oznaka obveznika osobnoga identifikacijskog broja koju korisnici osobnoga identifikacijskog broja koriste u službenim evidencijama, u svakodnevnom radu i kod razmjene podataka.

Prijelaznim i završnim odredbama navedenog Zakona propisano je da će se određivanje i dodjeljivanje osobnoga identifikacijskog broja te upis u službene evidencije hrvatskim državljanima rođenim i pravnim osobama sa sjedištem na području Republike Hrvatske osnovanim te stranim osobama kod kojih je povod za praćenje nastao na području Republike Hrvatske prije stupanja na snagu tog Zakona završiti najkasnije do 31. prosinca 2010. godine. Do određivanja i dodjeljivanja osobnoga identifikacijskog broja ostaje u primjeni matični broj građana (MBG), odnosno matični broj pravne osobe (MB) te sistemski brojevi koje je dodijelilo Ministarstvo financija – Porezna uprava.

2. Osnovna pitanja koja se trebaju urediti zakonom

Iako je određivanje i dodjeljivanje osobnoga identifikacijskoga broja hrvatskim državljanima rođenim i pravnim osobama osnovanim prije stupanja na snagu Zakona o osobnom identifikacijskom broju završilo do kraja 2010. godine te se osobni identifikacijski broj redovito određuje i dodjeljuje fizičkim osobama odmah po rođenju, a pravnim osobama prilikom osnivanja, matični broj građana je ostao u uporabi i nakon 2010. godine. Naime, tijekom uporabe matičnog broja građana kao identifikacijske oznake hrvatskih državljana koja služi za povezivanje podataka u službenim evidencijama, veliki broj evidencija koja vode razna tijela zasnovan je na matičnom broju odnosno postoji velik broj poslovnih procesa gdje je potrebno upisati matični broj građana da se proces pokrene kao i sustavi gdje je matični broj građana obavezan podatak kao kontrola. Naprijed navedene sustave je prije ukidanja matičnog broja građana potrebno prilagoditi za uporabu korištenjem isključivo putem osobnoga identifikacijskog broja, što zahtijeva dosta vremena i ljudskih resursa.

Obzirom da je u međuvremenu osobni identifikacijski broj ušao u punu primjenu, tako da institucije korištenjem OIB sustava mogu koristiti i ostale podatke koji se nalaze u OIB sustavu, kao što su osobno ime, datum rođenja i prebivalište fizičke osobe, a institucije koje to ranije nisu učinile prilagođavaju svoje sustave za korištenje putem osobnoga identifikacijskog broja, prestaje potreba za određivanjem matičnih brojeva građana kao druge odnosno pomoćne identifikacijske oznake.

3. Posljedice koje će donošenjem zakona proisteći

Danom prestanka važenja Zakona o matičnom broju prestat će se određivati matični brojevi građana i na taj način će se ukinuti ta identifikacijska oznaka za kojom, nakon ulaska u punu primjenu osobnoga identifikacijskog broja, ne postoji potreba.

Matični brojevi građana koji su određeni do dana prestanka važenja Zakona o matičnom broju, neće se brisati iz postojećih evidencija te će se moći koristiti za povezivanje i razmjenu podataka u onim slučajevima kad se povezivanje podataka neće moći izvršiti korištenjem osobnoga identifikacijskog broja, međutim ne kao osnovna i stalna identifikacijska oznaka građanina, već kao kontrolni mehanizam.

Naime, osobi koja je preminula prije 31. prosinca 2008. godine odnosno osobe koje su nestale/stradale tijekom Domovinskog rata ili članovi obitelji stradalnika iz Domovinskog rata koji su preminuli prije stupanja na snagu Zakona o OIB-u, nije i ne može biti određen i dodijeljen OIB jer se iste osobe ne smatraju obveznicima broja.

III. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske.

**PRIJEDLOG ZAKONA O PRESTANKU VAŽENJA
ZAKONA O MATIČNOM BROJU**

Članak 1.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o matičnom broju („Narodne novine”, br. 9/92. i 66/02.).

Članak 2.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

O B R A Z L O Ž E N J E

Članak 1.

Ovom odredbom propisano je da danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o matičnom broju („Narodne novine“, br. 9/92 i 66/02).

Matični brojevi građana koji su određeni do dana prestanka važenja Zakona o matičnom broju, neće se brisati iz postojećih evidencija te će se moći koristiti za povezivanje i razmjenu podataka u onim slučajevima kad se povezivanje podataka neće moći izvršiti korištenjem osobnoga identifikacijskog broja, međutim ne kao osnovna i stalna identifikacijska oznaka građanina, već kao kontrolni mehanizam.

Naime, osobi koja je preminula prije 31. prosinca 2008. godine, odnosno osobe koje su nestale/stradale tijekom Domovinskog rata ili članovi obitelji stradalnika iz Domovinskog rata koji su preminuli prije stupanja na snagu Zakona o OIB-u, nije i ne može biti određen i dodijeljen OIB jer se iste osobe ne smatraju obveznicima broja.

Članak 2.

Ovom odredbom propisuje se stupanje na snagu Zakona o prestanku važenja Zakona o matičnom broju.

PRILOG - Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću

OBRAZAC IZVJEŠĆA O PROVEDENOM SAVJETOVANJU SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU	
Naslov dokumenta	Izvešće o provedenom savjetovanju za Prijedlog Zakona o prestanku važenja Zakona o matičnom broju
Stvaratelj dokumenta, tijelo koje provodi savjetovanje	Ministarstvo unutarnjih poslova
Svrha dokumenta	Izvešće o provedenom savjetovanju
Datum dokumenta	9.5.2022.
Verzija dokumenta	I.
Vrsta dokumenta	Izvešće
Naziv nacrt zakona, drugog propisa ili akta	Zakon o prestanku važenja Zakona o matičnom broju
Jedinstvena oznaka iz Plana donošenja zakona, drugih propisa i akata objavljenog na internetskim stranicama Vlade	-
Naziv tijela nadležnog za izradu nacrt	Ministarstvo unutarnjih poslova
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti bili uključeni u postupak izrade odnosno u rad stručne radne skupine za izradu nacrt	-
Je li nacrt bio objavljen na internetskim stranicama ili na drugi odgovarajući način? Ako jest, kada je nacrt objavljen, na kojoj internetskoj stranici i koliko je vremena ostavljeno za savjetovanje? Ako nije, zašto?	Da, na e-savjetovanju. Savjetovanje je bilo objavljeno 14.4.2022. godine u trajanju od 20 dana.
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti dostavili svoja očitovanja?	Na savjetovanju je zaprimljen jedan komentar.

ANALIZA DOSTAVLJENIH PRIMJEDBI Primjedbe koje su prihvaćene Primjedbe koje nisu prihvaćene i obrazloženje razloga za neprihvatanje	Analiza dostavljenih primjedbi nalazi se u zasebnom dokumentu.
Troškovi provedenog savjetovanja	Savjetovanje nije iziskivalo troškove.

Izvješće o provedenom savjetovanju - Prijedlog Zakona o prestanku važenja Zakona o matičnom broju

Redni broj	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
1	Zrinko Ručević	PRIJEDLOG ZAKONA O PRESTANKU VAŽENJAZAKONA O MATIČNOM BROJU	Ukazujem na odredbu čl. 65. st. 1. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske, kojom je određeno kako ustavna tužba mora sadržavati (između ostalih podataka) i jedinstveni matični broj građana. Dakle, ako se ukine JMBG, postavlja se pitanje kako osoba koja nema JMBG može podnijeti ustavnu tužbu. Odnosno, u tom dijelu bi trebalo uskladiti prestanak važenja Zakona o matičnom broju s navedenom odredbom Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske.	Primljeno na znanje	Članak 65. stavak 1. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu RH ("Narodne novine" broj: 99/99, 29/02 i 49/02) propisuje da ustavna tužba mora između ostalog sadržavati ime i prezime, jedinstveni matični broj građana, prebivalište ili boravište, odnosno tvrtku i sjedište podnositelja ustavne tužbe. U navedenoj odredbi je matični broj građana naveden kao jedan od podataka koje mora sadržavati ustavna tužba, kako bi se moglo jedinstveno identificirati podnositelja ustavne tužbe obzirom da je MBG u vrijeme donošenja navedenog Ustavnog zakona bio osnovni i jedini identifikator fizičkih osoba, a osobni identifikacijski broj uveden je 01. 01. 2009. godine i u međuvremenu je on postao osnovni identifikator fizičkih i pravnih osoba. Stoga će nakon prestanka važenja Zakona o matičnom broju podnositelj ustavne tužbe koji nema MBG upisivati svoj OIB, a kod buduće izmjene Ustavnog zakona o Ustavnom sudu RH će se voditi računa o izmjeni ove odredbe.